

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	PSYC 304, Təhsil psixologiyasının əsasları, 6 AKTS
	Departament	Psixologiya
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	2025/2026-cı tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Sevinc Məhərrəmovə
	E-mail:	Sevinjmaharramova.telimchi@gmail.com
	Telefon:	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Nəfçilər korpusu
	Konsultasiya vaxtı	Öncədən mail üzərindən vaxtın razılaşdırılması
Prerekvizitlər	-	
Tədris dili	Azərbaycan	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	1. K. Seifert and R. Sutton. Educational Psychology. Second edition.2009 2. Woolfolk, A. (2018). Educational Psychology (13th Edition). Pearson 3. S. E. Wood, E.G. Wood and D. Boyd (2005). Mastering the world of psychology. USA; Pearson Education 4. A. Woolfolk, Educational Psychology, thirteenth edition. Pearson, 2016 5.İcma əsaslı məktəbəqədər təhsil proqramı, AR Təhsil İnstitutu və UNİCEF, Bakı 2017 6. Valideyn və mütəxəssislər üçün uşaq inkişafı üzrə tövsiyyələr, AR Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi. Bakı 2010 7. ARTİ-nin Metodik Dəstək və Peşakar İnkişaf Mərkəzi, “Xüsusi öyrənmə çətinliyi olan uşaqları tanımaq” məqalə 8. UAFA və George Town Universitetinin birgə hazırladıqları vəsaitlər 9. Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi, AR ümumtəhsil sistemdə Qiymətləndirmə Konsepsiyası (internet-əsaslı məlumat) Qeyd: Sinifin təlim motivasiyasına əsasən əlavə məqalələr və təlim vəsaitləri ilə təmin oluna bilərlər.	
Tədris metodları	Mühazirə	+
	Qrup müzakirəsi	+

	Praktiki tapşırıqlar	+	
	Praktiki məsələnin təhlili		
	Tətbiq etmə		
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Son tarix	Dəyərləndirmə
	Aralıq imtahanı	8-ci həftə	30
	Aktivlik	Semestr boyu	5
	Qrup prezentasiyası/ Qrup müzakirəsi	Semestr boyu	20
	Final imtahanı	Yanvar	40
	Davamiyyət	Semestr boyu	5
	Yekun		100
Kursun təsviri	Təhsil və Psixologiya arasında əlaqələr, təhsil psixologiyasının tərfi və funksiyaları, öyrənmə və inkişaf ilə bağlı əsas anlayışlar, inkişaf mərhələlərinin tipik xüsusiyyətləri (fiziki, kognitiv, emosional, sosial və əxlaq inkişafı), öyrənmə nəzəriyyələri, öyrənmə nəzəriyyələrinin təhsil mühitində tətbiqi, öyrənməyə təsir edən amillər və effektiv öyrənmə və öyrətmə metodları ələ alınacaqdır.		
Kursun məqsədləri	Fənnin tədrisi nəticəsində tələbə aşağıdakı məsələlər haqqında lazımi biliyə malik olmalıdır: 1. Təhsil psixologiyası haqqında ümumi anlayış sahibi olma; 2. Öyrənmə və inkişaf ilə əlaqədar əsas anlayışları bilmə; 3. Uşaqların inkişaf xüsusiyyətlərini bilmə; 4. Öyrənməyə təsir edən faktorları – ailənin, məktəbin, müəllimin və sosial mühitin təsirini müəyyənləşdirə bilməli; 5. Öyrətmə mühiti formalaşdırma bilməli; 6. Problemlə situasiyalarda düzgün reaksiyanı seçməyi bacarmalı; 7. Öyrənmə nəzəriyyələrini bilmə və bu nəzəriyyələrin təhsil mühitində tətbiq edə bilmə bacarıq və vərdislərini tələbələrə qazandırmaqdır.		
Təlim nəticələri	Kursun sonunda tələbələr aşağıdakıları edə biləcəklər: 1. Təhsil və psixologiya əlaqəsini izah edə biləcək; 2. Öyrənmə və inkişaf ilə əlaqədar əsas anlayışları biləcək; 3. İnkişaf xüsusiyyətlərini biləcək; 4. Öyrənməyə təsir edən faktorları biləcək; 5. Öyrənmə nəzəriyyələrini biləcək; 6. Şagirdlərin psixi inkişafına dair biliklərə yiyələnir; 7. Öyrənmə nəzəriyyələrini təhsil mühitində tətbiq edə biləcək.		
Qiymətləndirmə meyarları	I. Aktivlik – hər dərs müzakirəsində dərsi dinləyib-anlamasını ölçən sual-cavabda şəxsi yanaşmasını ifadə edə bilməsi; II. Qrup prezentasiyası / Qrup müzakirəsi 1. Qrupun ortaq məqsədi üçün vəzifə bölgüsünü icra edə bilmə və məsuliyyətini yerinə yetirə bilməsi; 2. Müzakirə zamanı fikir ayrılıqlarında aktiv dinləmə və empatiya bacarıqlarını tətbiq edə bilməsi; 3. Müzakirə zamanı öz ideyasını irəli sürə bilmək üçün pozitiv ünsiyyət növlərindən istifadə edə bilmə;		

	4. Komanda ruhuna uyğunlaşma və uğurlu nəticə ərsiyə gətirə bilmək; 5. Təqdimat zamanı monoton nitqdən uzaq olmaq; 6. Komanda ruhu təqdimat zamanı ifadə edilməli; 7. Auditoriyanı ələ ala bilmək üçün rollu oyunlar, praktiki ləvazimatlardan istifadə, video çarx, cədvəl, beynəlxalq elmi araşdırmalardan sitatlar gətirilməsi.
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Davamiyyət və dərslə gecikmənin kriteriyaları • Dərslə gecikən tələbə auditoriyaya buraxılır amma qayıbı silinmir. Dərsin gedişinə mane törətmədən sakit keçib yerində əyləşə, dərslə dinləyə və müzakirələrdə iştirak edə bilər. • Tələbələrin bütün dərslərdə iştirakı vacibdir. Tələbə müəyyən üzürlü səbəblərdən (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) dərslərdə iştirak edə bilmirsə, o zaman bu haqda fakültə dekanlığına məlumat təqdim etməlidir. Fənn üzrə ümumi dərslə saatlarının 25 faizindən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır. Fəallığın qiymətləndirilməsindəki kriteriyalar • Dərslə zamanı dərslə prosesini pozmaq və qeyri-etik hərəkətlər etmək, mobil telefondan istifadə etmək birbaşa fəallığa təsir edən amil kimi qiymətləndirilir, • Müzakirələrdə aktiv iştirak edir, • Müəllimə və yoldaşlarına diqqətlə qulaq asır, Hər dərslə iştirak edir, iştirak edilməyən 2 dərslə 1 bal çıxılır.

Cədvəl

Həftə	Fənnin mövzuları	İstifadə olunan ədəbiyyat
1	Təhsil və Psixologiya arasında əlaqə; təhsil psixologiyasının tərifli və funksiyaları; öyrənmə və inkişaf ilə bağlı əsas anlayışlar.	1. Seifert, Sutton. (2009). Educational Psychology. Zurich: Global Text Project. Chapter 1 (s. 8-17) 2. A. Woolfolk, Educational Psychology, thirteenth edition. Pearson, 2016 (s. 29-56) 3. İnternet-əsaslı məqalələr
2	Təhsilin inkişafında trendlər; tələbə müxtəlifliyi və müəllimin peşəkar inkişafı; təhsil psixologiyasının rolu.	K. Seifert and R. Sutton. Educational Psychology. Second edition. 2009. Chapter 1 (s. 8-17)
3	Öyrənmədə davranışçı (bihevizizm) yanaşmalar; Davranışçı öyrənmə nəzəriyyələri; Davranış və öyrənmə arasındakı əlaqə; Klassik şərtlənmə	Seifert, Sutton. (2009). Educational Psychology. Zurich: Global Text Project

	nəzəriyyəsi; davranışçı yanaşmaların sinif mühitində tətbiq. Qrup işi	(s. 22-27)
4	Operant şərtlənmə nəzəriyyəsi; Davranış və öyrənmə arasındakı əlaqə; davranışçı yanaşmaların sinif mühitində tətbiq. Qrup işi	1. Seifert, Sutton. (2009). Educational Psychology. Zurich: Global Text Project (s. 28-32)
5	Sosial öyrənmə nəzəriyyəsi. Sosial öyrənmə nəzəriyyəsinin əsas prinsipləri. Müşahidə yoluyla öyrənmə prosesləri. Sınıq pəncərə nəzəriyyəsi, təhsil prosesində zorakılıqlar. Mükafat və cəza prinsipləri	A. Woolfolk, Educational Psychology, thirteenth edition. Pearson, 2016 (s. 277-308) İnternet-əsaslı məqalələr
6	İnkişaf mərhələləri / sahələri. Yaş dövrələri. Fiziki inkişaf, idraki inkişaf, sosial-emosional inkişaf, nitq inkişafı.	1.İcma əsaslı məktəbəqədər təhsil proqramı, AR Təhsil İnstitutu və UNİCEF (s. 5-13) 2. Valideyn və mütəxəssislər üçün uşaq inkişafı üzrə tövsiyələr, AR Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi. Bakı 2010 (s. 6-33)
7	Kognitiv inkişafın elementləri və anlayışları. Piaget'in kognitiv inkişaf nəzəriyyəsi	1. Seifert, Sutton. (2009). Educational Psychology. Zurich: Global Text Project (s. 32-37)
8	Midterm imtahanı	
9	Öyrənməni Öyrətmək. Bloom'un tam öyrənmə modeli . Bruner'in kəşif yoluyla öyrənmə modeli.	1. Seifert, Sutton. (2009). Educational Psychology. Zurich: Global Text. Project (s. 35- 37)
10	Yaddaş növləri . Atkinson-Şifrin yaddaş modeli. Yaddaş strategiyaları	S.E.Wood, E.G. Wood and D. Boyd (2005). Mastering the world of psychology.USA, Pearson Education (s. 170-173, 188-189)
11	Atipik inkişaf. Xüsusi öyrənmə çətinliyi. Öyrənmə pozuntusunun ümumi əlamətləri. İnklüziv təhsil. Qonaq mühazirəsi.	1.ARTİ-nin Metodik Dəstək və Peşakar İnkişaf Mərkəzi, “Xüsusi öyrənmə çətinliyi olan uşaqları tanımaq” məqalə 2.UAFA və George Town Universitetinin birgə hazırladıqları vəsaitlər

12	Təlim motivasiyası. Motivasiya və onun növləri. Təlim mühitində effektiv ünsiyyət və növləri	1. Seifert, Sutton. (2009). Educational Psychology. Zurich: Global Text. Project (s. 154-173) 2. Woolfolk, A. (2018). Educational Psychology (s. 469-509)
13	Təlimdə qiymətləndirmə.	1. Woolfolk, A. (2018). Educational Psychology (s. 594-630) 2. AR Elm və Təhsil Nazirliyi, AR ümumtəhsil sistemdə Qiymətləndirmə Konsepsiyası (internet-əsaslı məlumat)
14	Sinifin idarə olunması. Ailə və Məktəb əməkdaşlığı.	1. Seifert, Sutton. (2009). Educational Psychology. Zurich: Global Text Project (s. 134-151) 2. FAMILY - SCHOOL PARTNERSHIPS FRAMEWORK A guide for schools and families. Australian Government, department of Education, Employment and Workplace Relations (s. 4-14)
15	Qrup təqdimatları və keçirilənlərin təkrarı	
Final imtahanı		